

Dr. Szili Katalin,
az Országgyűlés Elnöke részére

Országgyűlés Hivatala

Irományszám: K/5968

Helyben

Érkezett: 2008 JÚN 09.

Melléklet:	1	Oldal:	8
------------	---	--------	---

Tisztelt Elnök asszony!

"Az egyesületi jog gyakorlása és a lobbitevékenység összeegyeztethetősége kérdéseiben törvényességi állásfoglalás kezdeményezése" címmel a Házsabály 91. §-a alapján írásbeli kérdést kívánok feltenni a Magyar Köztársaság Legfőbb Ügyészehez.

Tisztelt Legfőbb Ügyész Úr!

Magyarországon 2006-ban egy – nálunk az elmúlt évtizedekben előzmények nélküli – új jogintézmény került bevezetésre, amikor a Magyar Országgyűlés „A lobbitevékenységről szóló 2006. évi XLIX. (Ltv)” törvényt a tisztességtelen befolyásolás kizárása, a korrupció letörése és a közélet átláthatóvá tétele szándékával megalkotta. Parlamenti munkám során első ízben 2008 januárjában szembesültem azzal a helyzettel, hogy a lobbitorvény a lobbitevékenységet illetően nem igazít el minden tekintetben és esetben. Hogy munkámat a továbbiakban is minden vonatkozásban a törvényes kereteknek megfelelően végezhessem, ezért az 1989. évi II. tv. (Etv) 14. szakaszára figyelemmel, a Legfőbb Ügyészség törvényességi állásfoglalását kérem a következő **tényállás** alapján:

A Barabás Zoltán Biotechnológiai Egyesület (BZBE) és a Pannon Biotechnológiai Szövetség a J/4723. sz. kormányjelentéssel, mint szakmai beszámolóval kapcsolatban, 2008. január 24-én egy beadványt nyújtott be az Országgyűlés Mezőgazdasági Bizottságához, amit a BZBE honlapján¹ is közzétett (**melléklet**). E dokumentum tartalma egyfelől a *MON 810*-es GMO kukoricafajta köztermesztésének hazai moratóriumát alátámasztó szakmai érvanyagot úgy minősíti, hogy „...igen eredményes volt a döntéshozók félretájékoztatása.” A BZBE teljes okfejtése – a meg nem fellebbezhető tudományos igazság látszatát keltve – a BZBE álláspontját nem osztó, több hazai kutatónk szakmai és erkölcsi hitelét olyan mértékben törekszik lerontani, ami már a személyiségi jogvédelem (rágalmazás, becsületsértés, stb.) tartományát érinti. Másfelől, a parlamenti bizottsághoz benyújtott dokumentum *a közhatalmi döntés tartalmának a befolyásolására irányul*: a bizottság által kezdeményezett génjogi szabályozást a saját érdekei szerint kívánja megváltoztatni.

A BZBE egyesületi alapszabálya – egyebek közt – céljai közt kiemeli az *érdekvédelmi feladatok* ellátását. Az egyesület jogi személy tagjai között 8 multinacionális GMO-fajtatulajdonos cég szerepel, amelyek közül 3 (Monsanto, Pioneer, Syngenta) tőkeereje akár egyedül is uralni képes az EU teljes biotechnológiai piacát. A fennmaradó 11 intézményi tag többsége az e fajtatulajdonos cégekkel stratégiai illetve direkt üzleti kapcsolatban álló

¹ http://zoldbiotech.uw.hu/index.php?option=com_content&task=view&id=1&Itemid=4

kutatóhely. Ezen túl a természetes személy tagok (22 fő) közül 12 fő a 8 multinacionális cégóriás alkalmazottja.

A BZBE eljárása és az abból kitűnő tevékenysége **több törvényességi aggályt vet fel.** Nevezetesen:

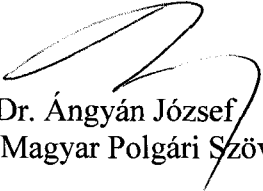
1. Egyesület *elsődlegesen gazdasági tevékenység folytatására* nem alapítható. (PTK 62. § /3/ és Etv. 2. § /3/) A BZBE formálisan, látszólag a törvény tilalmát betartja, hiszen alapszabálya céljaiban az elsődleges gazdasági tevékenység nem szerepel. A valós tevékenysége alapján viszont tény, hogy egész szervezetét és tevékenységi célrendszerét a tagságát döntően meghatározó multinacionális cégóriások gazdasági erőfölénye és üzleti érdeke mozgatja. Ezért aligha vitatható, hogy a profiljába felvett „*érdekvédelmi feladatok*” *valójában e tőkés társaságok közvetlen érdekeinek az érvényesítését jelentik*: a GM - fajtatulajdonos cégek javára, a GM - növények hazai köztermesztésének bevezetését szolgálják.
2. Amikor a BZBE a GM – fajtatulajdonos cégek érdekképviselőjeként jár el – egyebek közt – kötik őt a polgári jogviszonyokban irányadó normák. Így az is, hogy a *jogait rendeltetésszerűen gyakorolja*: a jóhiszeműség és a tisztesség követelményeinek megfelelően járjon el, illetve ne sértse meg a joggal való visszaélés tilalmát. (Ptk 4. § /1/ és 5. §) Kérdés: *nem él-e vissza a BZBE az egyesülési jogával, amikor egyrészt annak jogcímén, a tudományos tevékenység látszata mögött, valójában a tagságát alkotó világcégek közvetlen gazdasági, üzleti érdekeit érvényesíti, sőt, ezeknek érdekkijárója?* Másrészt nem valósul-e meg joggal való visszaélés az olyan tényállás-típusnál, amikor az egyesületi tevékenységgel járó tudományos-szakmai véleménynyilvánítás ürügyén az *egyesület, jogi személyként, mások személyhez fűződő jogait sérti meg* (Ptk 75 – 80. §) ?
3. A lobbitevékenységről szóló 2006. évi XLIX. tv. (Ltv) a tisztességtelen befolyás kizárása, a korrupció letörése és a közélet átláthatósága végett szigorú anyagi jogi és eljárási szabályokat alkotott a megbízás alapján, üzletszerűen folytatott érdekérvényesítés jogállami keretekbe szorítása végett. Az Ltv tárgyi hatálya kiterjed minden tevékenységre, amely az Országgyűlés, a Kormány, az önkormányzatok, valamint az ezek irányítása illetve felügyelete alá tartozó szervek vagy személyek jogszabályban meghatározott feladat- és hatáskörébe tartozó döntések tartalmának a befolyásolására irányul. *A BZBE parlamenti bizottsághoz benyújtott dokumentuma – kétségtelenül – a közhatalmi döntés tartalmának a befolyásolására irányul: a génjogi szabályozást a saját érdekei szerint kívánja megváltoztatni.* Az Ltv törvényi tényállásából viszont ez esetben *hiányzik a formális megbízás* (az érdekérvényesítő cégóriások részéről) és annak kikötött *ellenértéke*, tehát a tevékenység nyílt üzletszerűsége.

Ezek a törvényi kritériumok – jelen esetben – a *jogszabály megkerülését* is jelenthetik. Nyilvánvaló, hogy a BZBE – mint a biotechnológiai cégóriások érdekképviselője – csak azon a címen mellőzheti az Ltv kötelező előírásait, hogy – formálisan – egyesület, nem pedig üzletszerűen megbízott érdekkijáró. Az Ltv indokolása viszont kiemeli, hogy a lobbitevékenység fogalmára épp amiatt nem ad taxációt, hogy ne lehessen a törvényt kijátszani: „*a lobbista és a közhatalmi döntést hozó szerv vagy személy közötti mindenfajta kapcsolat nyilvánosságra kerüljön.*” Ehhez képest a helyes jogértelmezést követő gyakorlat megkövetelheti, hogy a BZBE – mivel ténylegesen tagjai jogi személy cégeinek az érdekképviselője – jogszerűen csak akkor járhat el a közhatalmi döntések befolyásolása végett, ha az Ltv erre irányadó eljárási és anyagi jogi követelményeit teljesíti.

Tisztelt Legfőbb Ügyész Úr!

A fenti tényállástípus nem egyedi, hiszen a parlamenti képviselőkhöz és az országgyűlési bizottságokhoz más egyesületek is fordul/hat/nak különböző érdekek érvényesítése végett. Mivel lényeges közérdek, hogy ezek érvényesíthetősége a jogállam normáinak szigorú megtartásával, a lobbitevékenység előírásai szerint történjék, a törvényesség biztosítása a helyes gyakorlat kialakításához – véleményem szerint – célszerűvé teszi e kérdéskörben a Legfőbb Ügyészség iránymutató állásfoglalását.

Válaszát és iránymutatását várva tisztelettel:

Dr. Ángyán József
Fidesz - Magyar Polgári Szövetség

Budapest, 2008. június 6.

Melléklet: A BZBE 2008. I. 24 - i beadványa az Országgyűlés Mezőgazdasági Bizottsága elnökéhez és valamennyi tagjához.

Barabás Zoltán
Biotechnológiai Egyesület

Alapítva 1999-ben
Tagja az EuropaBio szervezetnek

Dr. Ángyán József
Tag
Fidesz frakció
Országgyűlés Mezőgazdasági Bizottsága
Képviselői Irodaház
1054 Budapest
Széchenyi Rakpart. 19.

Tisztelt Képviselő Úr!

Tudomásunk szerint az Országgyűlés Mezőgazdasági Bizottsága a közeli jövőben tárgyalja Gráf József földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter úr jelentését: **MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA J/4723. számú JELENTÉS, a géntechnológiai tevékenységgel, annak mezőgazdasági és élelmiszer-előállítási alkalmazásával kapcsolatos egyes kérdésekről és az ezeket érintő magyar stratégiáról szóló 53/2006. (XI. 29.) OGY határozatban foglaltak végrehajtásáról – szakmai vélemény**

Géntechnológiával és növényneveléssel foglalkozó kutatóként, illetve biotechnológiai egyesületeket elnökeiként az alábbi észrevételekkel és a csatolt melléklettel kívánjuk segíteni az Önök munkáját, amelynek nyilvánvaló célja a magyar agrárium helyzetét és versenyképességét meghatározó döntések meghozatala. Ez a bizottsági aktus lehetőséget nyit arra, hogy az 53/2006 (XI.29.) OGY határozat óta történt uniós szemléletváltásra, a világ élelmiszerigényeire és árainak emelkedésére valamint a növénytermesztésünket súlytó katasztrófa mint az aszály okozta károkra tekintettel újraértékeljék a géntechnológiával nemesített növények szerepét a magyar agrárgazdaságban. Sajnálatos tény, hogy a határozat megszületésekor igen eredményes volt a döntéshozók féltetájékoztatása, amit a tudomány eredményeinek, a világtendenciák figyelmen kívül hagyásának tudhatunk be. Bármennyire elfogadhatónak tűnt a környezeti kockázatok túldimenzionálása, a realitások alapján elkerülhetetlenné válik a szemléletbeli és intézkedésbeli korrekció, amely a helyén kezeli ennek csúcstechnológiának a szerepét a magyar mezőgazdaság fejlesztésében és a gazdák érdekeinek szolgálatában.

Az alábbi érvelések, az anomáliák bemutatása, illetve a mellékelt szakmai indokok segíthetik a döntéshozókat abban, hogy a magyar agrárium technológiai fejlődését előmozdítsák:

- Sokszor hallhattunk hivatkozást a „GMO mentes” státuszról fakadó üzleti előnyökről. Mára a GM-termékeknek tulajdonított értékesítési hátrányok erősen megkérdőjelezhetők.
- Ezzel szemben ismert, hogy 2007. évben a gazdák 3 millió kg rovarölő szert 4 milliárd forint értékben használtak fel a kukoricabogár elleni nem egészen sikeres védekezés során. Mind környezeti, mind gazdasági előnyt jelentene, ha ehelyett a GM technológiát használhatnák a gazdák.
- Túlzó, tudományosan indokolatlan és megvalósíthatatlan kockázatelemzések követelése szinte lehetetlenné teszi a GM technológia hazai kísérleteit.
- A jelentés is lényegében csak a Pannon Biogeográfiai Régiót fenyegető feltételezett ökológiai kockázatokra koncentrálnak, és elfogadják azokat a megfigyelési eredményeket, amelyek ellentétesek számos tudományos közlemények következtetéseivel, és az EFSA is leminősített.
- Figyelmébe ajánljuk a világ egyik legtekintélyesebb folyóiratában, a Science-ben (316/2007: 1475-1477) megjelent cikket, amely 42 szabadföldi kísérlet összegző elemzését adja. „A Cry3b kukorica esetében a toxin célcsoportját nem képező gerinctelenek átlagos létszámában nem volt szignifikáns különbség a Bt-szántóföldek és az akár a piretrin típusú rovarirtóval kezelt, akár az azzal nem kezelt nem GM földek között.”
- Ellentétben az általános nézettel, a határozat szellemiségével a géntechnológiával nemesített növények adnak igazán lehetőséget a környezet vegyszerterhelésének mérséklésére, a termelési költségek csökkentésére. Semmi nem indokolja, hogy kizárják a magyar gazdákat a növénytermesztés versenyképességét megalapozó új növényfajták használatából.
- Az eredeti határozat hosszan ható szemléleti és gazdasági károkat is okoz azzal, hogy a magyar gazdák nem tapasztalhatják meg az új technológiák előnyeit, és amikor ezek a fajták általánosan elterjednek, nemcsak a világon, hanem sok európai, szomszéd országban is, akkor derül majd ki lemaradásunk. Különösen az aszályos években, a termésbiztonságot nyújtó fajták használata kikerülhetetlen lesz. De ezek az új modern növények képezik az alapját az energiát, műanyagokat előállító bioiparnak is.

- A jelenlegi szabályozás egyetlen termékcsaláddal kapcsolatos vélekedés alapján alakult ki. Ugyanakkor a géntechnológia a fejlesztések egész sorozatát nyitja meg. Fontos előre lépés lenne, ha a törvénykezés elismerné a biotechnológia jelentőségét a
- mezőgazdaság technológiai fejlesztésében, illetve a jelentés elkülönítetten kezelné azokat a fajtákat, amelyekbe a beépített gén a befogadó növényből származik és így javítja azok agronómiai tulajdonságait. Az ilyen ún. **ciszgenikus** növények létrehozása mindinkább előtérbe kerül és integrálódik a fajta-előállítás folyamatába.

Tisztelt Képviselő Úr!

A felvázolt indokok talán meggyőzik Önt, hogy a biotechnológia ellenesség nem szolgálja érdekeinket. Nem lehet nem észrevenni, hogy merre halad a világ, mit prognosztizálnak a tudományos eredmények a gazdasági és környezetvédelmi hatásokat illetően. Ha sikerülne a Jelentésben új szemléletmódot bemutatni, biztosan megnyugtató lenne nemcsak a kutatók, hanem a fejlesztések iránt fogékony gazdák számára is. A csatolt Mellékletben a Jelentés egyes megállapításaival kapcsolatosan írjuk meg észrevételeinket.

Bízva az áldatlan helyzet megváltoztathatóságában, kérjük segítse gazdasági érdekeink érvényesülését ezen a területen is!

Szívélyes üdvözlettel:

Szeged, 2008. január 24.

Dr. Bedő Zoltán akadémikus
A Pannon Biotechnológiai Szövetség elnöke

Dr. Dudits Dénes akadémikus
A Barabás Zoltán Biotechnológiai Egyesület
elnöke

Melléklet

Tárgy: MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA J/4723. számú JELENTÉS a géntechnológiai tevékenységgel, annak mezőgazdasági és élelmiszer-előállítási alkalmazásával kapcsolatos egyes kérdésekről és az ezeket érintő magyar stratégiáról szóló 53/2006. (XI. 29.) OGY határozatban foglaltak végrehajtásáról – szakmai vélemény

3. oldal

„Az Európai Unió döntéshozatalra vonatkozó szabályainak megfelelően az Európai Bizottság még egyszer a Tanács elé terjesztheti a magyar tilalom feloldásáról szóló határozattervezetét, amelyre akár már a következő kukorica vetésszezon előtt sor kerülhet. A Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium ezért kezdeményezte, hogy kerüljön sor egy megbeszélésre a tilalmat alátámasztó vizsgálatokat elvégző kutatók, valamint az Európai Bizottság és a moratórium szakmai indoklását felülvizsgáló és kifogásoló Európai Élelmiszer-biztonsági Hatóság szakértői között, amelyen lehetőség nyílik arra, hogy az EFSA-nak részletesebben bemutathassuk a tilalom indoklásául szolgáló tudományos eredményeket.”

A tilalmat alátámasztó vizsgálatokat végző kutatók egyetlen lektorált publikációt sem tettek közre komoly lapban. Az eredményeket az EU nem fogadta el új információnak. Ellenben Kiss József professzor a három éves környezeti hatásvizsgálatairól 6 közleményt is megjelentetett. Javasoljuk őt is megkérdezni a GM-kukoricafajták biztonságával kapcsolatban.

4. oldal

„A Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium az idei évben kezdeményezte, hogy a már megkezdett vizsgálatok mellett új, nem a fajtatulajdonos által finanszírozott környezeti hatásvizsgálatok induljanak Magyarországon, az Európai Unióban várhatóan a közeljövőben köztermesztésre kerülő kukoricabogárral szemben ellenálló génmódosított kukorica fajták vonatkozásában. A környezetvédelmi tárca 2007-re 3 millió forintot különített el ilyen jellegű kutatások megkezdésére, valamint a géntechnológiával módosított növények feltételezhető hatásainak bemutatására a gazdálkodóknak.”

Korábbi kísérleti tapasztalataink alapján 3 millió forint maximum az őzésre lett volna elegendő. Az eddigi „függetlennek minősített” vizsgálatok nem tártak fel semmilyen komoly kockázatot, ezért lehetett indokolt további költség betervezése. A gazdák tárgyyszerű tájékoztatásával kapcsolatban semmilyen érdemi lépés nem történt a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium részéről, ezért a gazdák bevonása a szövegbe semmi más csak politikai hatáskeltés.

Ezzel szemben az *EuropaBio* hazai tagozata, illetve a Barabás Zoltán Biotechnológiai Egyesület több kifejezetten gyakorlati programot szervezett gazdák számára, akik saját benyomásaik alapján alakíthattak ki véleményt a technológiával kapcsolatban.

„A kutatások folytatásának támogatására 2008-ban 5 millió forintot tervez a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium. Az újabb hatásvizsgálatok megindításával kapcsolatban azonban komoly problémát jelent, hogy a biotechnológiai cégek – a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium kifejezett kérése ellenére – nem bocsátanak rendelkezésre megfelelő anyagot a független kutatások megkezdéséhez, ami miatt a 2007. évi vizsgálatok megghiúsultak, holott rendelkezésre állt volna anyagi forrás a kutatások finanszírozására. A minisztérium a hazai jogi szabályozás módosításával látja megoldhatónak a problémát, amelynek előkészítése érdekében a szakmai egyeztetések megkezdődtek.”

A Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium semmilyen kompromisszum készsége sem mutatott, hiszen nem adott esélyt a cégek és a hazai kutatóintézetek által 2007-ben kezdeményezett új vizsgálatok beállításához, annak ellenére, hogy az összes tervezett vizsgálatot állami intézetek végezték volna. Az engedélykérelmeket vagy elutasították, vagy teljesíthetetlen feltételekhez kötötték.

A függetlenséggel kapcsolatban is vannak fenntartásaink, hiszen az eddig függetlennek tekintett vizsgálatokat olyan szakemberek végezték, akik többnyire csak a negatív hatások kimutatására törekedtek, és még egyetlen kockázatkezelő eljárás kidolgozására sem gondoltak eddig.

5. oldal

„Ezért a tárca olyan jogszabály megalkotásán dolgozik, amely részletesen lefekteti a Pannon Biogeográfiai Régióban elvégzendő környezeti hatásvizsgálatokkal kapcsolatos követelményeket.”

Specifikus vizsgálatok bizonyára elfogadhatóak lennének, de az olyan általános vizsgálatok, mint amilyeneket a 2007-es engedélyekben megfogalmazásra kerültek nem fogadhatóak el. Javasoljuk munkacsoport felállítását a csak Magyarországra jellemző problémakörök meghatározásához.

„Másképp lehetővé tenné, hogy a géntechnológiával módosított szervezetek szándékos kibocsátásában vagy forgalomba hozatalában rejlő lehetséges kockázatok rendszeres és független kutatásának biztosítása érdekében a környezet- és természetvédelmi szakhatóság független tudományos intézetek, kutatók bevonásával maga is végeztesse ökológiai hatásvizsgálatokat, amelyhez a hasznosítónak biztosítania kellene, hogy a független tudományos intézetek, kutatók minden releváns anyaghoz hozzáférjenek – a szellemi tulajdonjogok tiszteletben tartása mellett.”

A Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium szakemberei, nyilvános szerepléseik alapján erősen elfogultak a biotechnológia ellen. Ezek után nem feltételezhető, hogy az általuk felkért intézeteket, kutatókat nem fogja befolyásolni a megbízó világnézete ebben a kérdésben. Javasoljuk, hogy az előző pontban említett munkacsoport feladata legyen ezen intézetek, kutatók szélesebb körének meghatározása.

Ugyanakkor a világ más részein már évek óta biztonságosan termesztett, illetve az Európai Unió Bizottsága által engedélyezésre javasolt genetikailag módosított növények széleskörű hazai tesztelése indokolatlan és felesleges teher a költségvetés számára.

„A hatásvizsgálatok rendkívül költségigényesek, az erre fordítható állami források a költségeknek csak egy részét fedezik, ezért a hazai környezeti hatásvizsgálatok elvégzését a magyarországi kísérleti kibocsátások engedélyezésével összefüggésben úgy segítjük elő, hogy a kísérletek elvégzésének feltételeként az engedélyben speciális, a Pannon Biogeográfiai Régióra vonatkozó vizsgálatok lefolytatását határoztuk meg. Az így meghatározott feltételek mellett 2007. évben két GM-búzavonal [MTA Mezőgazdasági Kutatóintézete (Martonvásár) és Gabonatermesztési Kutató Kht. (Szeged)], hat GM-kukoricavonal [Szent István Egyetem (Gödöllő), MTA Mezőgazdasági Kutatóintézete (Martonvásár)] és két GM-burgonyavonal [Mezőgazdasági Biotechnológiai Kutatóközpont (Gödöllő)] szántóföldi tesztelésére kerül sor.”

A folyamatban lévő, általunk ismert kísérletekhez nem kapcsolódik különösebb egyéb vizsgálat, míg a be nem állítottakhoz elfogadhatatlan és indokolatlan feltételek lettek meghatározva. Nyilvánvaló, hogy az elfogadhatatlan vizsgálatokra vonatkozó követelmények csak a kísérletek meghiúsítását szolgálják. A többlet vizsgálatok megkövetelése a fajta tulajdonosoktól ellentmondásban van a függetlenségre való törekvéssel is, ami ismét csak a szándékot minősíti a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium részéről.

A Jelentés a továbbiakban az együtt-termesztés szabályozásával foglalkozik.

A törvényben, végrehajtási rendeletben leírtak nem alkalmasak az együtt-termesztés szabályozására, mivel nem teszi lehetővé GM-kukorica termesztését, még gondolati szinten sem. A szabályozás felülbírálatát, enyhítését javasoljuk a szlovák, cseh és román termesztési tapasztalatok alapján.

9. oldal

„A környezeti hatások vizsgálata Magyarországon 1999-ben kezdődött az első szabad környezetbe történő kibocsátásra vonatkozó engedély kiadásával. A kibocsátók között elsősorban a nagy biotechnológiai cégek, valamint a jelentősebb hazai kutatóintézetek szerepelnek. Az 1999. január és 2006. augusztus közötti időszakban Magyarországon környezeti, valamint gazdasági érték vizsgálatára engedélyezett kísérletek elsősorban genetikailag módosított kukoricával folytak. A kísérletbe vont fajták rovarrezisztenciáért, totális gyomirtó szerekkel szembeni ellenálló képességért, valamint a kettő kombinációjáért felelős géneket hordoztak. A kukorica fajták mellett őszi és tavaszi búza, valamint burgonya és dohány fajták GM-változatai szerepeltek a kísérletekben. Ezen fajok esetében a genetikai módosítások betegségekkel szembeni ellenálló képességre törekednek. A közvélemény számára is elérhető és nyomon követhető a gödöllői Mezőgazdasági Biotechnológiai Kutatóközpont honlapján a hazai kísérleti kibocsátásra vonatkozó engedélyek összesített táblázata, amely tartalmazza az engedélyezett genetikailag módosított fajta megnevezését, a kísérlet helyét, az engedélyes/fajtatulajdonos nevét, valamint a szántóföldi kísérlet célját.”

Nagyon sok vizsgálat volt, és semmilyen különösebb probléma nem jelentkezett a végrehajtásuk folyamán. Érdemes lenne a korábbi gyakorlatiasabb ügyintézkést meghonosítani újra.

10. oldal

„A Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium a géntechnológiával módosított növények környezeti hatásainak a gazdálkodók részére történő bemutatására újabb összegeket különített el, amely civil szervezetek bevonásával valósul meg. A kampányt lebonyolító civil szervezet – az Ökotárs Alapítvány – kiválasztása, valamint a szerződés megkötése megtörtént. Az Ökotárs Alapítvány a kampány keretében a gazdák számára szétesztandó tájékoztató füzet tervezetét elkészítette, a jóváhagyott szóróanyag körülbelül 20 000 példányban fog elkészülni. A tervek szerint a kampány keretében országszerte körülbelül 11 helyszínen kerül majd sor tájékoztató előadásokra. Ennek keretében a gazdák előadást hallhatnak többek között a géntechnológiával módosított növények elterjedéséről, a velük kapcsolatos jogi szabályozásról, a lehetséges káros hatásokról, az ilyen növények termesztésével kapcsolatos költségekről és bevételekről, választ kaphatnak a felmerülő kérdéseikre, és kézhez kapják az említett tájékoztató füzetet.”

Tiltakozunk az ellen, hogy a gazdákat környezeti kérdésekben, közpénzből egy géntechnológia ellenes civil szervezet tájékoztassa. Az Ökotárs vezetői eddig minden alkalmat megragadtak a genetikailag módosított növények negatív színben való feltüntetéséhez, olyan veszélyeket tulajdonítva a termesztésüknek, amelyeket a gyakorlat nem igazolt. Ezek után elképzelhetetlen az objektív, tárgyyszerű megközelítés. Ennek híján a gazdálkodók nagy valószínűséggel olyan információkra tesznek szert, amelyek meggátolják őket abban, hogy helyes döntéseket hozzanak a technológia jövőbeni alkalmazásával kapcsolatban.

14. oldal

„A GMO-k felhasználásával kapcsolatos hazai és európai vita heves és indulatokkal teli. A szakmai egyeztetések során rendszeresen felhívjuk a tudományos és szakmai közvélemény figyelmét arra, hogy a fogyasztók számára lehetőség szerint független szakértők által támogatott objektív szakmai álláspontra van szükség a fogyasztók és termelők szabad választási jogának és a mezőgazdasági termelés fenntarthatóságának biztosítása, valamint az elővigyázatossági alapelv érvényesítése mentén.”

Az Ökotársat már a pályázók lehetséges köréből is kizárja ez a bekezdés.

„A felhasználás biztonságosságát megfelelő tudományos vizsgálatokkal kell alátámasztani, melynek elvégzését a Kormány lehetőségeihez mérten minden eszközzel elősegíti.”

Eddig minden eszközzel gátolta. A 2007-ben kezdeményezett ilyen jellegű vizsgálatok nagy részét meghiúsította a szakhatóság.

„Kiemelten kezeljük a MON 810 kukorica fajták köztermesztésbe vonása ellen hozott tilalom fenntartása érdekében folyó vizsgálatok folytatását, amellyel a környezetvédelmi tárca a Magyar Tudományos Akadémia Növényvédelmi Kutatóintézetét, valamint a Szent István Egyetem Állattani és Ökológiai Tanszékét bízta meg. Tekintettel arra, hogy ezen vizsgálatok igen költségesek és az erre fordítható költségvetési források szűkösek, a tudományos és szakmai szervezetek még erőteljesebb és összehangoltabb összefogására van szükség az OGY határozatban megfogalmazott célok megvalósítása érdekében.”

Nem értjük azt, hogy a presztízs kérdésen kívül mi indokolja a kiemeltséget? Szlovákiában, Csehországban és Romániában előnyös az alkalmazása, akkor mitől ennyire káros Magyarországon?

„Ugyanakkor fontos kiemelni a GMO Kerekasztal tevékenységét, amely rendszeresen megtartott ülésein, valamint a nyomtatott és elektronikus médiában közzétett kiadványaiban és állásfoglalásaiban foglalkozik a géntechnológia aktuális kérdéseivel.”

A GMO Kerekasztal nem tekinthető „kerek asztalnak”. A növényi géntechnológiával szembeni elfogultságát igazolja az a tény is, hogy eddigi működése alatt egyetlen géntechnológiát támogató állásfoglalása sem volt. Az aktuális kérdéseket mindig a tagok világnézetének megfelelően értékelte.

Melléklet I.

A „Géntechnológiával módosított szervezetek talajbiológiai hatásának vizsgálata” című pályázat (NTE-1030/2006) eredményeinek rövid összefoglalása

Bakonyi Gábor

Szent István Egyetem, Állattani és Állatökológiai Tanszék

Kiterjedt nyugat-európai és észak-amerikai vizsgálatok szerint a Bt kukorica biztonságos a talaj élőszervezeteire nézve.

Melléklet II.

„Géntechnológiával módosított szervezetek ökológiai hatásvizsgálata” pályázat (NTE-1029/2006) eredményeinek rövid összefoglalása I.

Székács András, Lauber Éva és Darvas Béla

MTA Növényvédelmi Kutatóintézete, Ökotoxikológiai és Környezetanalitikai Osztály,
Budapest

A szerzők néhány négyzetméteren termesztett kukorica tarlóban való lebomlás alapján vonnak le messzemenő következtetéseket. Az Egyesült Államokban végzett vizsgálatok szerint három éves termesztés után sem következett be a Bt fehérje akkumulációja. Még ha maradna is Bt fehérje a talajban nem befolyásolná a jelenléte az esetleges ökológiai termesztést, mivel a növény a talajból nem venné fel. A szerzők figyelmen kívül hagyják azt, hogy a Bt permetezőszerek engedélyezett ökológia termesztésben, tehát az összefoglaló utolsó mondata félrevezető lehet.

Melléklet III.

„Géntechnológiával módosított szervezetek ökológiai hatásvizsgálata” pályázat (NTE-1029/2006) eredményeinek rövid összefoglalása II.

Darvas Béla és Lauber Éva

MTA Növényvédelmi Kutatóintézete, Ökotoxikológiai és Környezetanalitikai Osztály,
Budapest

A lepkékre gyakorolt hatást illetően ez a melléklet azt bizonyítja, hogy a Bt kukorica termesztésének nincs különösebb kockázata a védett fajokra nézve:

- A pollenkoncentráció 3 méterig jelenthet némi kockázatot az összefoglaló szerint, ami azt jelenti, hogy a kockázat néhány sor köpenyvetéssel teljesen elkerülhető. Korábbi közleményében a szerző nagyon sok tényező együttes meglétéhez kötötte a hatás kialakulását, ezért minimálisnak ítélte.
- A kukorica 10-14 napig virágzik, tehát még a legrosszabb eset után is (a kukorica virágzása teljesen egybeesik a fiatal lárva korral, és nincs köpenyvetés, végig száraz idő van) a virágzást követően az esetleg károsodott hernyók meggyógyulnak.

Különösnek találjuk, hogy az állam forrásokat biztosít annak bizonyítására, hogy a technológia értéktelen, mivel a célzott kártevőben rezisztencia alakul ki vele szemben. Immár több mint 10 éve folyik a MON 810-es kukorica alkalmazása, összesen több mint 100 millió hektáron, anélkül, hogy jelentős rezisztencia alakult volna ki vele szemben. A magyar kutatók az 50 generációs tenyésztés folyamán kísérletet sem tettek arra, hogy egy rezisztencia kialakulást megelőző ajánlást dolgozzanak ki.

Fontos megjegyezni, hogy a rezisztencia nem környezeti, hanem gazdasági kérdés. A növényvédelem történetében mindig volt és lesz is rezisztencia. Megfelelő technológiai elemek alkalmazásával, új fejlesztésekkel a rezisztencia kialakulása soha nem vezetett a gazdálkodás sérüléséhez.